

Stručný výčet prováděných pracovních činností:

- Ošetřování včelstev v průběhu celého včelařského roku.
- Zajištění dobrého zdravotního stavu včelstev včetně provádění jejich diagnostiky.
- Vedení evidence chovu včel.
- Rozmnožování včelstev.
- Chov včelích matek.
- Údržba a drobné opravy včelařských zařízení a vybavení.
- Pěstování a ošetřování včelařsky významných rostlin.
- Zabezpečení opylovací činnosti včel.
- Získávání a upravování včelích produktů a výrobků z nich včetně jejich balení a expedice.

Charakteristika místa výkonu práce:

Chovatel včel a zpracovatel včelích produktů (dále souhrmně jen jako včelař) zajišťuje obsluhu včelstev v průběhu celého včelařského roku včetně zajištění dobrého zdravotního stavu včelstev a podmínek jejich rozvoje. Práce zahrnuje i získávání a další úpravy včelích produktů a výrobu výrobků z nich. Pro práci včelař používá drobné ruční nářadí (výroba, oprava, údržba konstrukcí úlů a jejich prvků).

Kvalifikační požadavky:

Nejvhodnějším vzděláním pro profesi je střední vzdělání s výučním listem v oboru včelař (kód oboru 41-51-H/02). Alternativou je střední vzdělání s výučním listem v oboru zemědělec, zemědělské práce (kód oboru 4151H).

Relevantní mimořádné provozní události:

- Úraz pracovníka v důsledku účinků mechanických rizik, zejména pořežání, pichnutí (např. při používání nožů, šidel a jiných ostrých a špičatých pomůcek, pořežání o skleněné střepty), pohmoždění prstů nebo rukou při práci s ručním nářadím nebo elektrickým zařízením, úrazy vzniklé při používání medometu apod.
- Pád osoby, uklouznutí, zakopnutí, zvrtnutí kotníku při pohybu po nerovném, mokřem nebo jinak znečištěném terénu/komunikaci.
- Pád břemene/předmětu na nohy (např. včelnice, nářadí, pomůcek, nádob s medem).
- Úraz pracovníka následkem zasažení elektrickým proudem (v důsledku zkratu, technické závady, poškození nebo přetížení používaného zařízení).
- Poškození pohybového aparátu pracovníka v důsledku špatné manipulace s břemeny (např. s včelstvy, přepravními bednami s nádobami se stočeným medem apod.).
- Vznik úrazu v důsledku popálení se horkou vodou nebo párou při tavení plástů, popálení se o dýmák a jiné pomůcky.
- Poškození zdraví v důsledku napadení včelami (pobodání, vznik alergické reakce).
- Vznik požáru (odlet jiskry z dýmáku, rozdělávání ohně poblíž hořlavých materiálů např. suché trávy, ponechání zapáleného dýmáku bez dozoru, vysypání nevyhaslých uhlíků).

Základní opatření pro předcházení mimořádným událostem nebo jejich následkům:

- Práci smí vykonávat jen zdravotně a odborně způsobilí pracovníci.
- Pravidelné provádění pracovně lékařských prohlídek (zahájení včelařství konzultovat se svým lékařem).
- Seznámení pracovníků se všemi relevantními riziky spojenými s výkonem práce a s faktory pracovních podmínek a opatřeními přijatými proti jejich nežádoucímu působení na lidské zdraví.
- Školení o právních a ostatních předpisech v oblasti BOZP a PO.
- Proškolení pracovníků v poskytování předlékařské první pomoci.
- Seznámení pracovníků s umístěním prostředků první pomoci a hasebních prostředků, jakož i způsobem přivolání pomoci.
- Vykonávání práce s klidem a trpělivostí, přiměřeně rychle a plynule.
- Poskytování a používání stanovených osobních ochranných pracovních prostředků.
- Používání pouze určených, nepoškozených, pravidelně kontrolovaných/revizovaných pracovních zařízení, strojů, pomůcek a nářadí v souladu s pokyny od výrobce.
- Dodržování schválených technologických a pracovních postupů.
- Pravidelný úklid pracovního místa a používaných nářadí/zařízení.
- Při práci s otevřeným ohněm dbát dodržování protipožárních zásad.
- Zákaz provádění práce alternativním způsobem.
- Zákaz požívání alkoholických nápojů nebo voňavých (kosmetických) přípravků před prací a v jejím průběhu.

Rizikové faktory:	Doporučené kategorie práce:	Výsledné zařazení do kategorie práce a přijatá opatření pro minimalizaci zdravotních rizik (doplňte):	Základní právní předpisy, které se týkají výkonu práce (v platném znění):
☐ Prach	1 – 2 – 3 – 4		<ul style="list-style-type: none"> • Zákon č. 262/2006 Sb. § 101–106 • Zákon č. 309/2006 Sb. § 2, 4, 5, 6 • Nařízení vlády č. 101/2005 Sb. § 3 Příloha bod 9 • Nařízení vlády č. 361/2007 Sb. § 5, 7, 8, 30, 38 • Nařízení vlády č. 390/2021 Sb. § 3 • Nařízení vlády č. 27/2002 Sb. § 3–4 Příloha č. 8 • Nařízení vlády č. 378/2001 Sb. § 3–4 • Nařízení vlády č. 362/2005 Sb. § 3, Příloha III • Vyhláška č. 48/1982 Sb. § 200, 201 • Vyhláška č. 50/1978 Sb. § 3
☐ Chemické látky	1 – 2 – 3 – 4		
☐ Hluk	1 – 2 – 3 – 4		
☐ Vibrace	1 – 2 – 3 – 4		
☒ Fyzická zátěž	1 – 2 – 3		
☒ Pracovní poloha	1 – 2 – 3		
☒ Zátěž teplem	1 – 2 – 3 – 4		
☒ Zátěž chladem	1 – 2 – 3		
☐ Psychická zátěž	1 – 2 – 3		
☐ Neionizující záření a elektromagnetická pole	1 – – 3		
☐ Zraková zátěž	1 – 2 – 3		
☒ Práce s biologickými činiteli	2 – 3 – 4		
☐ Zvýšený tlak vzduchu	2 – 3 – 4		

Četnost periodických lékařských prohlídek (dle vyhlášky č. 79/2013 Sb.): Pro kategorii 2: 1x za 4 roky (osoby mladší 50 let). Pro práci, jejíž součástí je riziko ohrožení zdraví: 1x za 4 roky (osoby mladší 50 let), nebo 1x za 2 roky (osoby starší 50 let).

Karta BOZP pro profesi: Chovatel včel, zpracovatel včelích produktů

Seznam nebezpečí	Ohrožená část těla														Hodnocení rizik		
	Hlava						Horní končetiny		Dolní končetiny		Různé				N	P	MR (NP)
	lebka	sluch	zrak	dýchací orgány	obličej	celá hlava	ruce/prsty/zápěstí	paže	chodidlo	nohy (části)	pokožka	trup/břicho/záda	vnitřní část těla	celé tělo			
Mechanická nebezpečí																	
Padající předměty									X								
Odletující částice																	
Ostré hrany							X										
Pohybující se části zařízení							X										
Pohybující se předměty																	
Kluzký / nestabilní povrch									X								
Špičaté předměty							X										
Látky pod tlakem nebo za sníženého tlaku																	
Zvířata																	
Chemická nebezpečí																	
Nebezpečné plyny a páry																	
Nebezpečné kapaliny																	
Nebezpečné pevné látky																	
Aerosol, kouř				X	X												
Nedostatek kyslíku																	
Nebezpečné odpady																	
Biologická nebezpečí																	
Patogenní látky																	
Alergeny																	
Živočišné jedy (toiny)																	
Mikroorganismy (viry, bakterie)																	
Paraziti																	
Hmyz											X						
Elektrická nebezpečí																	
Elektrický oblouk																	
Živé části							X										
Statická elektřina																	
Elektromagnetické pole																	
Elektrický zkrat							X										
Blesk, atmosférická elektřina							X										
Nebezpečí záření																	
Optické záření (VIS)				X													
Nízkofrekvenční el-mag záření (DV)																	
Vysokofrekvenční el-mag záření (KV)																	
Neionizující záření (IR, UV, laser)																	
Ionizující záření																	
Tepelná nebezpečí																	
Sálavé teplo																	
Konvektivní teplo																	
Kontakt s horkou kapalinou							X										
Kontakt s horkým plynem							X										
Kontakt s taveninou																	
Kontakt s horkým povrchem							X										
Plamen															X		
Výbuch																	
Kontakt s chladnou kapalinou																	
Kontakt s chladným plynem																	
Kontakt s chladným povrchem																	
Sníh, led, tříšť							X		X								
Nebezpečí hluku																	
Vysoce impulsní hluk																	
Proměnný hluk																	
Ustálený hluk																	
Vysokofrekvenční hluk																	
Ultrazvuk																	
Infrazvuk a nízkofrekvenční hluk																	
Nebezpečí vibrací																	
Vibrace přenášená na ruce																	
Vibrace způsobující kmitání v horní části páteře a hlavy																	
Vibrace přenášené na celé tělo																	
Ergonomická nebezpečí																	
Vysoká teplota vzduchu															X		
Nízká teplota vzduchu															X		
Nízká/vysoká vlhkost vzduchu																	
Nízká úroveň osvětlení																	
Oslňující světlo																	
Blikání, stroboskopické jevy																	
Příliš malé vizuální detaily																	
Nevhodná výška pracovní roviny																	
Nedostatečná výška pracoviště																	
Omezený pracovní prostor																	
Ztížený průchod																	
Nepříjemná pracovní poloha																	
Nevhodné dosahové vzdálenosti																	
Monotónní činnost																	
Vnucené pracovní tempo																	
Trvalé sledování obrazovek																	
Ruční manipulace																	
– s náradím							X										
– s břemeny							X	X				X					
– s vozíky																	

Karta BOZP pro profesi: Chovatel včel, zpracovatel včelích produktů

Doporučený rozsah osobních ochranných pracovních prostředků	Požadavek na shodu s normou	Orientační životnost (měs.)
Pro ochranu hlavy		
☐ ochranná přilba / průmyslová přilba s vysokým stupněm ochrany	EN 397+A1, EN 14052+A1	PV
☐ průmyslová přilba chránící při nárazu hlavou	EN 812	24
☐ protiúderová ochranná přilba	ČSN 39 5360	PV
☐ ochrana proti skalpování		24
☐ ochrana hlavy proti teple a plameni (kukla)	EN ISO 11612	24
☐ ochranná pokrývka hlavy proti slunečnímu záření nebo prachu		12
☐ ochranná pokrývka hlavy proti chladu	EN 342	24
Pro ochranu sluchu		
☐ zátkové chrániče sluchu a podobné prostředky	EN 352-2	PO
☐ mušlové chrániče sluchu	EN 352-1	12
☐ akustické přílby (tzv. protihlukové přílby)		24
☐ mušlové chrániče sluchu, které lze připojit k ochranným přílbám	EN 352-3	12
☐ chrániče sluchu s přijímačem nebo s interkomem	EN 352-4,-5,-6	PV
Pro ochranu očí a obličje		
☒ ochranné brýle	EN 166	12
☐ ochranné brýle proti rentgenovému, laserovému, UV, IČ a VIS záření	EN 169, EN 170, EN 171, EN 172, EN 379+A1, EN 175	12
☐ ochranné obličejové štíty	EN 166, EN 1731	12
☐ svářečské kukly a štíty (štíty s držadlem, kukly s upínacím náhlavním páskem nebo kukly na ochranné přílby)	EN 166, EN 175, EN 379+A1	24
Pro ochranu dýchacích orgánů		
☐ filtrační polomasky (respirátory) / filtrační polomasky s integrovanou vrstvou aktivního uhlí	EN 149+A1	PO
☐ masky s filtry proti částicím, parám, plynům s vhodnou lícnicovou částí	EN 405+A1, EN 140, EN 136, EN 143,	PO
☐ izolační dýchací přístroje s přívodem vzduchu	EN 137, EN 138, EN 14593-1,2, EN 14594	36
☐ prostředky na ochranu dýchacích orgánů včetně snímatelné svářečské kukly	EN 12941+A2 / EN 12942	PV
Pro ochranu rukou a paží		
☒ rukavice na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořežu	EN 420+A1, EN 388, EN 381-1, EN 1082-1,-2	PO až 3
☐ rukavice na ochranu před vibracemi	EN ISO 10819	6
☒ rukavice na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 374-1,-2,-3,-4	PO až 2
☐ rukavice na ochranu před elektřinou	EN 60903-ed.2, EN 12477+A1, EN 16350	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před teplem nebo ohněm	EN 407, EN 12477+A1	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před nízkými teplotami	EN 511	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před ionizujícím zářením a radioaktivními látkami	EN 421	24
☐ palcové rukavice	EN 420+A1, EN 388	2
☐ ochranné návleky na prsty		1
☐ ochranné rukávy, náloketníky, zápěstní řemínky (nátepníky)	EN 1082-1,-2	6 až 24
☐ ochranné rukavice pro práci ve vlhkém, mokřem nebo znečištěném prostředí	EN 420+A1	PO
Pro ochranu nohou		
☒ obuv polobotková, kotníčková, poloholeňová, holeňová a vysoká, zejména do vlhkého prostředí	EN ISO 20 347, EN ISO 20 345	24
☐ obuv s ochrannou a bezpečnostní tužinkou	EN ISO 20 345, EN ISO 20 346	12 až 24
☐ obuv, kterou lze rychle vyzout		12
☐ obuv s podešví odolnou proti žáru (perko)	EN ISO 20 349	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv s protiskluznou podešví	EN ISO 20 345	9 až 24
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv odolná proti vibracím	EN ISO 20 345	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv antistatická	EN ISO 20 345	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv tepelně izolační	EN ISO 20 345	6
☐ obuv chránící před chemickými látkami	EN 13832-2,-3	6 až 12
☐ ochranná obuv pro obsluhu přenosných řetězových pil	EN ISO 17249 ed.2	12
☐ ochrana nohou proti pořežání (kamaše)	EN ISO 381-5	6 až 12
☐ chrániče kolen	EN 14404+A1	12
☐ chrániče nártu	EN 13277	12
☐ vyměnitelné podešve (odolné proti žáru, propíchnutí nebo potu)	EN ISO 20345	24 až 36
Pro ochranu trupu a břicha		
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořežu	EN ISO 13998, EN ISO 11393-6	24 až 48
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před rozstříknutým roztaveným kovem	EN ISO 9185	24
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 14605+A1	6 až 12
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry proti chladu	EN 342	24 až 36
☐ vyhřívané vesty		36 až 72
☐ ochranné zástěry proti vodě		18
☐ záchranné plovací vesty	EN ISO 12402-6+A1	24 až 48
☐ zástěry na ochranu před rentgenovým zářením	EN 61331-3	24 až 36
☐ bederní pásy, protektory		24 až 36
Prostředky proti pádu		
☐ zachycovací postroje, spojovací prostředky, spojky, kotvící zařízení	EN 361, EN 362, EN 354, EN 795,	12
☐ prostředky pro zachycení nebo tlumení kinetické energie při pádu	EN 355, EN 360, EN 353-1+A1, EN 353-2, EN 363	PV
☐ pásy a spojovací prostředky pro pracovní polohování nebo zadržení	EN 358	PV
Ochranné oděvy		
☐ ochranné pracovní oděvy (dvojdielné, kombinézy)	EN ISO 13688, EN 342, EN 343+A1, EN 381-5,-11, EN 1149-5,	6 až 24
☐ oděvy poskytující ochranu před strojním zařízením a ručním nářadím (proti bodnutí, pořežání apod.)	EN ISO 20471+A1, EN ISO 11611, EN ISO 11612, EN 13034+A1	12
☒ oděvy na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 14605+A1	12 až 24
☐ oděvy na ochranu před nebezpečnými mikroorganismy	EN 14126	JP
☐ oděvy chránící před rozstříkem roztaveného kovu nebo před infračerveným zářením	EN 348, EN ISO 11612, EN ISO 6942	PO až 24
☐ oděvy odolné proti žáru a ohni	EN 11611, EN ISO 11612, EN 1486, EN ISO 14116	6 až 24
☐ oděvy proti chladu	EN 342, EN 343+A1, EN 14058	36
☐ oděvy proti vodě s impregnací (nepromokavé)	EN 342, EN 343+A1, EN 14058, EN 14360, EN ISO 15027-1	12 až 24
☐ oděvy na ochranu před ionizujícím zářením	EN 1073-1,2	36
☐ oděvy na ochranu před kontaminací radioaktivními částicemi	EN 1073-2	JP
☐ oděvy na ochranu proti statické elektřině a elektrickému oblouku	EN 1149-1,2,3,5, EN 61482-1-2	12
☐ oděvy prachotěsné a proti kapalným aerosolům	EN 14605+A1, EN ISO 13982-1; EN 13034 + A1	JP
☐ oděvy plynotěsné	EN 943, EN 14126	PV
☐ oděvy a doplňky s vysokou viditelností z retroreflexních a fluorescenčních materiálů	EN ISO 20471	6 až 24

PV	Podle určení výrobce
PO	Po opotřebení (u ochrany dýchacích orgánů do nasycení filtračního média)
JP	Pro jednorázové použití

Pokyny pro zajištění bezpečnosti práce

Obecné bezpečnostní pokyny pro chov včel

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Při chovu včel je nezbytné stanovit vhodnou organizaci práce a stanovit pracovní postupy zejména s ohledem na riziko pobodání.
- Při práci se včelami musí včelaři striktně používat OOPP (včelařská kombinéza, ochranná kukla, klobouk, ochranné rukavice, pevná obuv).
- Stálá i mobilní stanoviště včel, která jsou umístěna mimo ohrazené, uzavřené nebo oplocené prostory, musí být na dobře viditelném místě označena bezpečnostními a informačními tabulkami: POZOR VČELY, ZÁKAZ VSTUPU NEPOVOLANÝM OSOBÁM, BIOLOGICKÉ RIZIKO.
- Práci musí včelař vykonávat s klidem, rozvahou a musí se vyvarovat provádění prudkých pohybů (klid při prohlídce včelstva se zřetelně projevuje mírným chováním včel). Při pozorování včel na ně zbytečně nedýchat a ruce neošetřovat kosmetickými preparáty nebo voňavými mýdly.
- Před započetím práce je nezbytné připravit si všechny potřebné pracovní pomůcky, nářadí a zařízení.
- Dodržovat při práci stanovené pracovní postupy (např. správným otevřením úlu předcházet nadměrné agresivitě včel, před vytahováním rámků je pomocí rozpěráku nejdříve uvolnit s přitmělením směsí propolisu a vosku, při prohlížení plástu rámeček neustále držet ve svislé poloze)
- Pokud je včelstvo příliš útočné, je nutné zkrátit čas potřebný pro práci nebo práci odložit na další den.
- Včelař musí být připraven poskytnout první pomoc při pobodání včelami nejen sobě samému, ale i dalším osobám, které včely napadly (žihadlo odstranit z kůže co nejdříve, protože jed se do ní uvolňuje postupně, místo zasažené bodnutím omýt obyčejnou ideálně studenou vodou, aby stopy jedu a poplašného feromonu byly co nejslabší, podávat tekutiny, v závažných případech vyhledat lékařskou pomoc). Je nutné mít na paměti, že včelí bodnutí může být až život ohrožující (důsledek tzv. anafylaktického šoku).
- Dodržování protipožárních zásad při práci (včelařské stanoviště vybavit přenosným hasicím přístrojem, bednou s pískem, kouř z dýmáku má být jemný a chladný, při dohořívání troudu nesměji z kuřáku vytekat jiskry, které by mohly způsobit požár, po práci dýmák vyprázdnit na bezpečném místě a nechat vychladnout tak, aby nezpůsobil požár apod.).
- Dopravu včel provádět pouze v pevných úlech nebo zařízeních, jejichž jednotlivé části jsou pevně spojeny, zabezpečeny proti uvolnění, posuvu nebo pádu a u nichž je zamezeno samovolnému unikání včel z nich a zajištěno dostatečné větrání.
- Provádějí se doprava koňským potahem, otevírají se česna na novém stanovišti až tehdy, když je koňský potah v bezpečné vzdálenosti.
- Převoz musí být vždy zajištěn pracovníkem znalým ošetřování včel, jenž je vybaven základními včelařskými pomůckami, včetně prostředků první pomoci, pro všechny osoby, které se převozu účastní.
- Při rojení včel je nutné vhodnými prostředky, například kouřem, zajistit, aby nedošlo k ohrožení osob a k nadměrnému obtěžování okolí.

Zakázané práce:

- Provádět práci bez předepsaných OOPP nebo pod vlivem alkoholu.
- Zapálený dýmák pokládat na hořlavou podložku.
- Manipulovat s otevřeným ohněm poblíž hořlavých látek/předmětů (suchá tráva apod.) nebo za silného větru.
- Při práci vpouštět do prostor včelnic/včelínů nepovolane osoby.
- Při práci produkovat hluk, práci provádět ve spěchu, úmyslně dráždit včely.
- Umožnit na pracoviště vstup osob alergických na včelí bodnutí.

Práce spojené s výrobou včelích produktů

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Při používání elektrických zařízení (např. medometu, horkovodních kotlů) dodržovat pokyny od výrobce, nevyřazovat z provozu bezpečnostní prvky zařízení, používat zařízení pouze k účelům pro která byla vyrobena.
- Dodržovat hygienické limity hmotnosti ručně přenášených břemen a ergonomické zásady při manipulaci s nimi (zvedání břemen z podřepu, s rovnými zády, bez významného předklonu zad, blízko u těla). Těžší břemena nebo břemena se zhoršenými úchopovými vlastnostmi je nutné přenášet ve dvou anebo manipulovat pomocí manipulační techniky.
- Používat pouze zařízení, pracovní nářadí a pomůcky v bezzávadném stavu, mít čisté úchopové části a tam je kde je to potřeba, tak i řádně naostřené/špičaté.
- Čištění elektrických zařízení provádět až po jejich vypnutí.
- Pracoviště, jakož i místo pracovního úkolu musí být dostatečně osvětleno a pro práci musí být zajištěn dostatečně velký prostor.
- Při obsluze horkovodních kotlů, varáků a obdobných zařízení, dbát zvýšené obezřetnosti s ohledem na nebezpečí popálení (horká kapalina, pára, povrchy) a používat vhodné OOPP a pracovní pomůcky.
- Po práci je nutné vždy provádět úklid pracoviště. Pokud při práci hrozí nebezpečí uklouznutí (v důsledku znečištění podlahy) je potřeba neprodleně provést úklid.

Zakázané práce:

- Manipulovat s břemeny daleko od těla, s rukama nad úroveň ramen nebo nad hlavou.
- Používat stroje k jiným účelům, než je určeno výrobcem, nebo vsouvat ruce do sblíhavých nebo točivých částí stroje při jeho chodu.
- Doběh otáčejících se částí strojů brzdít rukou, tlakem materiálu nebo jiným nevhodným způsobem.
- Provozovat stroj, který má demontované nebo poškozené ochranné/bezpečnostní prvky; úmyslně vyřazovat bezpečnostní prvky z činnosti.

Stavba a údržba včelnic a včelínů

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Práci s dřevoobráběcími stroji dbát zvýšené opatrnosti (nutnost dostatečného zaškolení a zácívku pro práci). Před započetím práce na stroji s točivými částmi musí být odloženy prsty, řetízky, hodinky, vázanky, zajištěny volně vlající vlasy apod.
- Pro danou pracovní činnost musí být použito vhodné a nepoškozené nářadí (správná velikost, tvar, řádně naostřené).
- Při používání nářadí se řídit pokyny výrobce a provádět jeho pravidelnou kontrolu, údržbu a revize ve stanovených lhůtách (u el. nářadí).
- V případě, že při práci hrozí odlet částic (např. při broušení), musí pracovníci používat přidělené OOPP (zejména ochrana zraku a pokožky).
- Žebříky lze používat jen pro krátkodobé, fyzicky nenáročné práce při použití jednoduchého nářadí. Udržovat žebříky v řádném technickém stavu a poškozené žebříky odstranit z pracoviště.
- Dodržovat protipožární zásady (např. neprovádět broušení/řezání kovových předmětů poblíž hořlavých látek/předmětů).

Zakázané práce:

- Zacházet s nářadím nešetrně (např. s ním házet).
- Popocházet se zapnutým elektrickým nářadím; manipulovat s elektrickým nářadím taháním za přírodní elektrický kabel.
- Používat poškozené nebo ručně sblížené žebříky.
- Pracovat na jednoduchém žebříku ve vzdálenosti chodidel výše než 0,8 m od jeho konce.

Metodologie pro vyhodnocení rizik (k tabulce na s. 16)

Pravděpodobnost	
Lze očekávat (stává se často)	10
Je to možné	6
Ne příliš obvyklé, ale možné	3
Ne příliš pravděpodobné, ale již se někde stalo	1
Možné, ale nepravděpodobné, ještě se nestalo	0,5
Prakticky nemožné	0,2
Vyloučené	0,1

Následky (závažnost)	
Katastrofa (mnoho SÚ, nebo škoda přes 100 mil. Kč)	100
Závažná havárie (několik SÚ, nebo škoda přes 10 mil. Kč)	40
Havárie (jeden SÚ, nebo škoda přes 1 mil. Kč)	15
Vážná nehoda (těžký úraz, nebo škoda přes 100 tis. Kč)	7
Nehoda (úraz bez trvanlivých následků, nebo škoda přes 10 tis. Kč)	3
Porucha (drobné poranění, nebo škoda nad 1 tis. Kč)	1
Poznámka: SÚ = smrtelný úraz	

Míra rizika (MR)	Úroveň rizika	Kategorie přijatelnosti	Priorita opatření
≥ 160	velmi vysoké riziko	nepřijatelné riziko	Přerušit provoz nebo ihned přijmout opatření ke snížení rizika
48 až 159	vysoké riziko		
20 až 47	významné riziko	podmíněně přijatelné riziko	Opatření ke snížení rizika přijmout bez zbytečného odkladu
8 až 19	zvýšené riziko		
3,1 až 7	mírné riziko	přijatelné riziko	Opatření ke snížení rizika provést podle pořadí významnosti
≤ 3	zanedbatelné riziko		

Poznámka: Tato karta BOZP je pouze základním východiskem pro praktické uplatňování zásad prevence rizik na pracovištích a neřeší uvedenou problematiku vyčerpávajícím způsobem. | Vypracoval: Ing. Jakub Marek, MSc. | Lektoroval: doc. RNDr. Petr. A. Skřehot, Ph.D., MSc. | © Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z. ú., 2021, www.zuboz.cz